

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Félévre . . . 9 kor. — fl.
 Negyedévre. 3 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főúty Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

A legújabb veszedelem.

Szeretnék rendelkezni az ország valamennyi harangja felett, hogy valamennyit egyszerre verhetnék félre. Szeretnék rendelkezni a véres kard felett és azt körülhordozni az országban. Hadd eszméljen ez a nemzet, hadd ébredjen a fenyegető veszedelem tudatára!

Nem külellenség fenyegeti az országot; belellenség, amannál százszorta veszedelmesebb, mert a miénkhez hasonló gunyában jelenik meg és saját alkotmányos képviselőnk sáncai mögött támadja meg életünket és vérünket.

Ismételten felhívtuk az ország figyelmét arra a veszedelemre, mely a póttartalékosok alattomos behívásában rejlik, de nem lehet ezt a felhívást elégszer ismételni és nem lehet eléggé magyarázni,

hogy abban a merényletben, melyet most terveznek, sokkal nagyobb baj rejlik, mint annak idején a véderőtörvényben, mely lázba hozta az egész országot és visszavonulásra kényszerítette a belső ellenséget.

Az ugynevezett közösség minden lényeges jogot elszedett tőlünk; éppen csak azt a jogot hagyták meg nekünk, hogy vérünk és pénzünk felett mi rendelkezünk. Ha ezt a jogot komolyan kezeljük, még valahogy megőrizhetnénk önállóságunk színét, de sajnos, már ebbe a jogba is számos rést ütöttek.

Az osztrák hadügyminiszter kutyába sem veszi a magyar alkotmányt, derűre, borura költi a meg nem szavazott milliárdokat és jóváhagyatják a költségeket póthitelek alakjában.

Ha volna önérték a magyar képviselőházban, már ezeket a

póthiteleket is erélyesen visszautasítaná és megmagyarázná az osztrák miniszternek, hogy a magyarok pénze nem afféle Csáky szalmája.

És most betörnek jogaink utolsó bástyájába és elbitorolják azt a jogunkat is, hogy a vérünkkel szabadon rendelkezessünk.

Eddig csak úgy lehetett Magyarországon ujonczot szedni, hogy a képviselőház előre megszavazta a létszámot. Most a hadügyminiszter már kifundálta a dolgot, hogy lehessen jogainknak ezt az utolsó maradványát is elorozni. A delegációban megszavaztatott költséget új ütegekre és noha nem volt emberanyaguk ezekhez az ütegekhez, elköltötte a pénzt, hogy ezen az alapon kényszerítse a magyar képviselőházat, hogy most már szavazza meg neki a rendes ujonczjutalékon felül azt a tizenkétezer embert, akikre az ütegek-

Mind a vérpadig.

Irta: **Anatole France.**

André sokáig kóborolt az elhagyott utcákon, míg végre leült a Szajna partján. Tekintetével a kis házat kereste, a hol Lucie ült, Lucie, a kedvese még a reményesség s a boldogság idejéből.

Hosszu idők óta nem volt oly nyugodt, mint most. Nyolcz órakor bement a vendéglőbe s olvasta a lapokat. A „Courrier de l'Égalité”-ben megtalálta az elitáltak neveit, akiket Floréal 24-én a Place de la révolutionon ki fognak végezni.

Jó étvágygyal fogyasztotta el reggelijét, azután felkelt. Belenézett a tükörbe, megnézte rendben van-e a ruhája, üde-e az arca, mikor mindezzel készen volt, lassu léptekkel megindult a part mentén. A Rue de Seine et Rue Mazarin sarkán egy alacsony házikó előtt állott meg.

Ott lakott Lardillon polgártárs, a nyilvános ítélőszék bünvádolója. André ösmerte őt még Angersből, később mint sancoluttelel, találkozott vele Párisban.

Csöngetett. Kis vártatva egy arc jelent

meg a rácsos ablak mögött s miután a kíváncsi arc, aki nem volt más, mint Lardillon, meggyőződött a látogató jelenlétéről, egészen megjelent a kapuban s ajtót nyitott Andrének. Virágzó javakorabeli ember volt, villogó szemekkel, veres orral, megjelenése éppenséggel nem árulta el könyörtelen szereplését.

Bevezette André-t az első szobába. Kis asztalon két teríték állott. Tyuk, sonka, hideg felvágott volt a tányérokban, melyek körül borus palaczkok állottak. A kandalló mellett állott egy másik asztal, ezen volt a sajt s a gyümölcs, az íróasztal meg tele volt likőrös üvegekkel.

A félig nyitott ajtón át a másik szobába lehetett látni.

— Lardillon polgártárs, egy szivességre akarlak kérni — szólt André.

— Szívesen állok rendelkezésedre, ha szivességed teljesítése a köztársaság érdekeivel nem áll ellentétben.

— Lardillon polgártárs, jól látod, hogy két év óta áskálódtam a legjobb barátod ellen, és tudod, hogy szerzője vagyok az Autels de la Peurnek. Szolgálatot teszel a

köztársaságnak, ha engem elfogatsz. Kötelességedet teljesíted csupán. De nem ez az, amire kéni akarlak. Szeretek, a kit szerettek, fogságban van.

Lardillon lassan bólintott a fejével, melylyel mintegy jelezni akarta, hogy teljesen megértette André óhaját.

— Tudom, hogy nem vagy olyan könyörületlen ember, mint aminőnek tartanak. Kérlek, Lardillon polgártárs, fogass el, csukass együvé a kedvesemmel s azután küldj bennünket Port Librebe!

— Eh, hisz ez több, mint az élet. Itt a boldogságról van szó! A boldogságot kívánod, polgártárs!

Kinyújtott karjával a hálószoba felé intett:

— Epichares, Epichares! kiáltott Lardillon.

Magas nyulánk leány jelent meg az ajtóban, ingujja fel volt tűrve, nyaka meztelen volt, s kokárdát viselt a nyakában.

— Gyere csak ide nimfácskám! Nézd meg jól ezt az arcot s vésd erősen a kis agyadba, hogy vissza tudj rá emlékezni. Derék ember. Jó szive van, mint nekünk,

Urak figyelmébe

óriási választékban érkeztek valódi angol gyapjuszövet ujdonságok, ugyszintén hazai gyártmányokban posztó és gyapjuszövetek divatáru-üzletében. **Weisz Adolf** Kossuth-utoza 1. sz.

(Dörre cukrász mellett.) **Czégre tessék vigyázni.** **Határozott szabott árak.**

hez szüksége van. Minden kényszerítő ok nélkül béke idején, pusztán kísérletezési kedvből tizenkétezer embert akar azok sorából, kik eddig számszerűen vagy rendszeres katonai szolgálatra képtelenek voltak.

Miután pedig ezeket a póttartalékosokat három évre fognák besorozni, állandóan újabb 30 ezer embert vonnak el ebből a szegény országból, melyben ugyanis már egy-egy tehetősebb emberre ötven-ezer földhöz ragadt koldus jut.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Vasárnap után.

Vasárnap után tudvalevően hétfő következik és a hétfői napnak sajátsága van; az ember lélekben, gondolatban még a nyugalmas vasárnapot éli s nem szívesen fog hétköznapi munkájába. A képviselő is ember és a Házon is meglátszik, hogy szent Heverdelnapja van, jó magyarul: „Blau Montag.”

Kevesen voltak a Házban. A függetlenségi párt több tagja Kossuth Ferenczcel az élen vidéki köruton van s így az ő padjaikban is szórványosabban ülnek. Sőt a karzat sem tulságosan népes.

Féltizenegykor voutt be az elnökség az ülésterembe. A jegyzőkönyv felolvasása után gróf Apponyi Albert elnök bemutatja Lázár Árpád képviselő levelét, melyben az egészségi okokból hat heti szabadságot kér. A Ház megadja neki. Néhány bizottsági tag eskütétele után következik a napirend.

Epicharesz. Követni akarja kedvesét egészen a guillotineig. Mit gondolsz, Epichares, meg lehet tagadni a kivánságát?

— Nem — válaszolt a lány s megsimogatta André arcát.

— Helyesen beszéltél istennőm, teljesíteni fogjuk óhaját. Add ide a czimedet, polgártárs! Nyugodt lehetsz, holnap éjjel már a börtönbe alhatol!

— Készen vagyunk?

— Készen polgártárs! Látni fogod a kedvesedet s mond meg neki, hogy beszéltél Epicharessele. — Kívánom, hogy harag nélkül tartsz meg szivedben, amíg guillotine alá kerülsz.

André megköszönte Lardillon kegyét s egyben kijelentette, hogy rosszul esett neki, hogy szívességét semmivel nem viszonzhatja.

— Az egész emberiség ügye, polgártárs, ilyenért nem szoktak hálálkodni.

Felkelt, keblére ölelte Epicharest.

— Ki tudja, mikor kerül ránk a sor? Addig is igyunk egy jó pohár bort polgártárs. Talán velünk tartanál az ebéden is?

Epichares tapsolt örömeiben s át akarta ölelni André-t, de ez kibontakozott karjai közzül s gyorsan kisurrant Lardillon házából és boldog volt, hogy óhajta teljesülni fog.

A kvóta döntés.

Babó Mihály, a függetlenségi párt tagja a mai nap első szónoka. A miniszterelnök — ugymond — a jog, törvény és igazság hármassal lépett a kormány élére. De ez elvnek új elv gyanánt való hirdetése, homályt vet 1867. óta való multunkra, mintha eddig ez elveket nem követnék volna kormányok. Csakhogy a miniszterelnök csak ígért, de nem teljesített s ő alatta rendelődött különösen a hadügy és külügy tekintetében Magyarország teljes Ausztria alá. A miniszterelnök egyébként is ígérte az egész sorozatát szegte meg.

Széll Kálmán: Például? Például?

Babó Mihály: Hát példát is hozhatok. A miniszterelnök ur a kvótának királyi döntéssel való elintézését csak a végszükség esetére helyezte kilátásba.

Széll Kálmán: És ez a végszükség beállt.

Babó Mihály: Ha beállt, akkor vontatna le a kormány a konzekvenciát, mert ez esetben az lett volna a kötelessége, hogy a 67-es alkotások alapján álló intézményeknek mind véget vessen (Ugy van! balról.) A szónok ezután azt fejtegeti, hogy a királyi döntés alakilag is, anyagilag is sérelmes. Fölveti a kérdést: szükséges-e becsikkelyezni törvénybe a királyi kvóta döntést? Az ő nézete szerint nem szükséges. Érdemileg a királyi döntésre térve kijelenti, hogy a pénzkérdésben nincs barátság, komaság. A királyi döntés aránya nem felel meg a magyar nemzet képviselési képességének. Hivatkozik a Horánszky és Láng Lajos kvótatanulmányára; mindkettő egyértelműleg baja mondja, ha a királyi döntéssel történik a kvótadöntés és sérelmesnek a nagyobb arányt. Láng Lajos most miniszter, neki most ki kellene tartania nézete mellett s küzdeni a királyi kvótadöntés ellen. Hát miért nem foglal állást a miniszter? Ugy látszik a miniszteri székben egész más szemüvegen át szokás nézni. A bécsi levegő kell, hogy tegye, hogy tökéletesen kivannak cserélve államférfaink, mihelyt miniszterekké lesznek. (Helyeslés balról.) Lendületese beszéde végén a szónok a pártja tagjainak zajos helyeslése között jelenti ki, hogy a királyi kvótadöntést nem fogadja el.

Molnár Józsiás, ugyancsak a függetlenségi párt szónoka azt bizonyítja, hogy a kvótaemelés alapjúl hangoztatott nagyobb teherviselő képessége az országnak: nem igaz. Általános a szegénység. Bűn volt magasabb kvótába belemenni, mint a milyet a Bach kormány megállapított. Ha ez a mostani kvóta megállapodása legtorvényesebb formában történt is volna, akkor sem járulna hozzá, mert igazságtalan. (Helyeslés a baloldalon.)

Széll Kálmán válaszol.

Széll Kálmán állott fel most válaszolni az eddig elhangzott argumentumokra. Szerinte, a királyi döntés körül minden tekintetben megtartatott a törvény. Mielőtt azonban ennek bizonyítására rátérne, vissza kell utasítania egyes vádakát. Azt mondta Babó képviselő, hogy Magyarország a külügy tekintetében alá van rendelve Ausztriának. A maga részéről kijelentheti, hogy nincsen olyan fázisa a külügyi intézkedéseknek, a melybe bele ne szólna és a magyar kormány befolyását a külügy terén ne éreztetné. De kérdi, mi az összefüggés a külügy és a kvóta közt, a mit Babó képviselő keresett? Kijelenti, hogy mindent elkövetett, hogy a két állam közt megegyezés jöjjön létre s a törvényről ép ezért gondoskodott, mert előrelátta, hogy esetleg nem történik megegyezés, mint ime nem történt.

s így törvényes a királyi döntés. Rátkay kifogásolta a megegyezésre irányult tárgyalásokat. Nos, mondja a szónok, a két állam kvótaküldöttsége megegyezett. Itt a pénzügyi bizottság tárgyalta is a kvótabizottság megegyezését. De Ausztriában még a pénzügyi bizottság se foglalkozott vele. A miniszterelnök ekkor a közóhajnak vélt eleget tenni, hogy beszüntette nálunk is a tárgyalásokat, mert hiszen a két fél közül az egyik, Ausztria meg sem kezdte azokat s kijelentette, hogy nem is kezdheti őket. Ily körülmények között itt sem lehetett tárgyalni s a királyi döntés szüksége a maga összes feltételeivel beállt. (Ellentmondó zaj a baloldalon.) Azt is mondták, hogy törvényjavaslat alakjában kellett volna a kvótadöntést a törvényhozás elé hozni. Ezt a nézetét nem osztja, mert a királyi döntés a kvóta ügyében törvényen alapul. A törvény azt mondja, hogy a király eldönti a kvótát, tehát végérvényesen maga dönti el. Beöthynek ama kijelentésére tér rá most, hogy a 67-es kiegyezés csödöt mondott. Ezt nem ismeri el. Mert az összes 67-es intézmények megállják még a helyüket, tanúságot téve nagy megalkotójuk előrelátásáról. Beöthyvel polemizálva tiltakozik az ellen, hogy ő osztrák politikát követ. De igenis a magyar államnak nagy érdeke, hogy Ausztriával felbontathatlan kapcsolatban éljen. (Nagy zaj és ellentmondás a baloldalon.) Visszatartja azt is, hogy hadügyi kiadásokkal túlterhelik az országot. A mi hadügyi büdzsénk a legkisebb Európában.

Igy folytatja Széll Kálmán fejtegetéseit, melyet gyakran szakít félbe az ellenzők ellentmondása.

A miniszterelnök beszéde után a Ház többsége tudomásul vette a kvótára vonatkozó királyi kéziratot.

Ezután az interpellációkra került a sor.

Interpelláció a tengerszem ügyében.

Napok óta tartó készülődés után ma végre sorra került Visontai Soma interpellációja, a tengerszem sorsa ügyében. Tekintélyes akta s könyvcsomó tornyosul az interpelláló előtt, sejtve már ezzel is, hogy nagy apparátussal dolgozott a kérdés tisztázása érdekében. A tulajdonképeni kérdések, melyek az interpellációban foglaltaknak, maguk is két sűrűn tele irt ivre terjednek.

Hosszabb és beható indokolás után tette fel Visontai kérdéseit a kormány elé.

Mit tárgyal a városi közgyűlés?

Debreczen, okt. 21.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága október 23-dik napján, csütörtökön délután 3 órakor a városháza nagy tanácstermében bizottsági rendes közgyűlést tart.

Tárgyak:

1. Polgármesteri jelentés.

2. M. kir. belügyminiszter ur leirata, melylyel a folyó 1902. évi költségelirányzatot jóváhagyja.

3. M. kir. belügyminiszter ur leirata, mely szerint az öt tagú vizsgálóbizottság jelentésére hozott közgyűlési határozat jóváhagyatik.

4. M. kir. belügyminiszter ur leirata, mely szerint a felállítandó állami lelencház helyéül kijelölt régi sertésvásárteret a jelzett célra nem fogadja el.

5. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata a Debreczen sz. kir. város területéről Nagyváradra vezetendő villamos üzemi vasut építésére kiadott engedély meghosszabbítása tárgyában.

Hölgyek figyelmébe.

Darvas Testvérek

Tisztelettel értesítjük az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy zunkban a legújabb őszi és téli ujdonságok raktárra érkeztek, melynek szives meglátására felhívjuk a t. hölgyközönség figyelmét

Debreczen Főtér (Hungária kávéház főszomszédságában).

6. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak leirata a kövezetvám tarifara vonatkozólag.

7. Tanácsi javaslat az építendő cs. és királyi csapatház telkéhez a Vadon Sándor ügyvéd tulajdonát képező Csigekerti 1260 négyszögöl belbelki földnek megszerzése tárgyában.

8. A Dóka-féle föld eladása felett — másodizbeni névszerinti szavazás.

9. A belvárosi óvoda földjének eladása felett, a névszerinti szavazásnak harmadizben megejtése.

10. Jelentés az 1902 ik év első feléről megtartott számokérőszók jegyzőkönyvének beterjesztése tárgyában.

11. A közigazgatási bizottságnak a folyó 1902-dik év I-ső feléről szóló évközi jelentését a városi tanács bemutatja.

12. Két megüresedett irnoki állásnak választás útján betöltése.

13. Tanácsi előterjesztés az ipartestület 6000 korona évi segélyadása iránti kérelmére.

14. Városi átírási díj szedését és a szepítési pénztár kezelését szabályozó szabályrendelet módosítása.

15. Tanácsi előterjesztés az érvényben lévő városi szervezeti szabályzatnak módosítása tárgyában.

16. A debreczeni ev. ref. főiskola gazdasági tanácsának átírata a büntetőjogi tanszéki tanár 3-dik ötödéves korpótlékára esedékes összegnek folyóvá tétele iránt.

17. A debreczeni gör. kath. egyháznak iskolai segélyt kérő folyamodása.

18. Erdőnevelési munkálatokra 4000 korona póthitel megadása iránt tanácsi előterjesztés.

19. Tanácsi előterjesztés az állategészségügyi körzetek jelző táblái felállítására, dögterek létesítésére szükséges ezer korona póthitel megadására vonatkozólag.

20. A Bika szálloda leégett istállója felépítésére szükséges 2049 korona póttöszeg engedélyezése iránt tanácsi javaslat.

21. Tanácsi előterjesztés a pällagi vasut kiépítése iránt.

22. A debreczeni statusquo izr. hitközség iskolaszékének kérvénye iskolai segély iránt.

23. A debreczeni autonom orth. izr. iskolaszéknek segély végett beadott kérvénye.

24. Tanácsi előterjesztés a guti magfák értékesítése tárgyában.

25. A világitási vállalat 1903 dik évi költség előirányzatának bemutatása.

26. Tanácsi előterjesztés a polgári failetmény kiadása tárgyában.

27. Az erdei iparvasut kiépítésére vonatkozó tanácsi javaslat.

28. A debreczeni gazdasági egyesület segély iránti kérvénye.

29. Tanácsi előterjesztés Debreczen sz. kir. város házipénztárának s az általa kezelt alapoknak 1903-ik évre szóló költség-előirányzata megállapítása iránt.

30. Árvaszéki elnök jelentése az árvaügyek állásáról.

31. A városi tanács javaslata a bizottsági tagok számának megszorítása és a választókerületek újból való beosztására vonatkozólag.

32. Tanácsi előterjesztés az epreskerti faraktárnok 1901. évi számadása felülvizsgálása tárgyában.

33. A városi erdőrészekben levő kaszálókba és az azokat körülvevő erdőtestbe a Hortobágyon legeltetésre jogosított szarvasmarháknak behajtását engedélyező tanácsi határozat jóváhagyása iránti előterjesztés.

34. Jelentés a Zenede 4000 korona évi segélyének kiutalványozása tárgyában.

35. Hajdu Gyula tanácsnok felelőzése az állami fogyasztási adó és szesz-üzlet kezelése tárgyában hozott tanácsi végzés ellen s ugyanannak indítványa a városi szeszfogyasztási adópótlék miként kezelése iránt tanácsi javaslattal.

36. A városi fogatok részére szükséges zabmennyiség beszerzésére vonatkozó tanácsi előterjesztés.

37. Wagner György szállásbiztosnak nyugdíjjogosultsági kérelmére hozott tanácsi végzés ellen beadott felelőzése.

38. Tanácsi előterjesztés Juhász Dávid gyalogrendőr nyugdíjügyében.

39. Orosz Mihály, Nagy Lajos, Pecze Sándor gyalogrendőröknek nyugdíjaztatások iránti kérvénye.

40. Szóke István volt városi hajdu özvegye: Szegi Évának és Molnár Imre volt városi erdőőr özvegyének özvegyi segélyezés iránti kérvénye.

41. Kovarzik Károly állatorvosi oklevelének kihirdetése.

42. Takaró Sára, Kassay Jánosné, Péntek Józsefné, Tajti Istvánné, Szántó Juliánna bába oklevelének kihirdetése.

VIDÉK.

Sertésvész Balmazújváros. A központi főszolgabírósnak táviratilag jelentették tegnap, hogy Lászlóháza-pusztán, Blayer Mór bérlő tanyáján a legveszedelmesebb sertésvész ütött ki. A főszolgabíró azonnal intézkedett s a mai naptól kezdődőleg Balmaz-újváros és határa sertés-zárlat alatt van. Oda vagy onnan sertéseket szállítani hatóságilag tilos.

Vörhegy járvány Hajdunánás. A szomszéd Hajdunánás városában ugyancsak keményen dühög a vörheny járvány. Mint a megye alispánjához érkezett jelentések mutatják, a város erősen inficiálva van s különösen a piszkosabb utcákban terjed a járvány. A megye főorvosa bezáratta az összes iskolákat s egyébként is széles körű óvintézkedéseket tett a járvány megakadályozására.

A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.

A pällagi és fancsikai vasutak.

Debreczen, október 21.

A csütörtöki városi közgyűlés előtt tegnap délután tartotta utolsó ülését a jog- és pénzügyi-bizottság Vecsey Imre elnöklésével. A gyűlés legfontosabb tárgya a pällagi vasut kiépítésének ügye volt, a melynek ezen stádiumát mindenesetre örömmel fogják tudomásul venni azok, a kiket ez a kérdés érdekel.

A gyűlésen jelen voltak: Vecsey Imre elnök, Ábrám László főügyész, Roncsik Lajos főszámvevő, Szántó Győző, Szántó Sámuel dr., Kernhoffer József, Kovács József, dr. Kenézy Gyula, Zádor Lajos, Haty Kálmán és Vargha Károly.

Miniszteri leiratok.

Az ülés első tárgya két miniszteri leirat elintézése volt. Az elsőben a belügyminiszter tudomásul veszi azt, hogy a törvényhatósági bizottság az 1902. évi költségvetést másodszer is tárgyalás alá vette s a pótdót 37 százalékra leszállította. A másodikban Kocsár Gábor és társainak a tanács elleni fegyelmi eljárást kérő felterjesztését utasította el.

A jog- és pénzügyi bizottság meghallgatta mind a két leiratot s úgy intézkedett, hogy azoknak tudomásul vételét fogja a közgyűlésnek ajánlani.

A pällagi vasut.

Fontos gazdasági kulturális érdek kívánja, hogy a nagyerdei helyi vasut állomásától a gazdasági tanintézetig kiépítessék a vasuti vonal. A tanács és a városi közgyűlés megbizta Aczél Géza főmérnököt, hogy ebben a tárgyban dolgozzon ki véleményes jelentést és készítsen költségvetést.

A főmérnök elkészítette a költségvetést, a mely szerint a vasut építési költsége 105.000 koronára rug, a mellett, hogy a vasut üzemben tartásáról a gazdasági tanintézet fog gondoskodni.

A jog- és pénzügyi-bizottság hosszabb tanácskozás után kimondotta, hogy a vasut építésének tervét örömmel üdvözli és azt a közgyűlésnek már csak azért is ajánlja elfogadásra, mert a vasut kiépítése a városra nézve minden tekintetben előnyös lesz. A vasut megnyitása után könnyen hozzáférhető lesz a gazdasági tanintézet, a hol a debreczeni gazdák a modern gazdasági berendezést, a gazdasági technika új és új vívmányait kényelmesen tanulmányozhatják. Ezenkívül a nagyerdőnek azon része, a melyet a pällagi vasut átszel, kétségtelenül emelkedni fog értékben. Mindezek olyan nyomós argumentumok, a melyek feltétlen sürgetik a vasut kiépítését.

A költségekre vonatkozólag azt javasolja a jog- és pénzügyi-bizottság, hogy a százezer korona amortizációs kölcsönre vétessék fel és ezt az e célra már kijelölt évi 8000 koronából törlesszék. A fennmaradó jövedelem pedig mint fedezet az üzemben tartás költségeire tőkésítessék. Kimondja azonban a jog- és pénzügyi-bizottság, hogy a vasut szerződése ugy kötéendő meg a földmivelésügyi miniszterrel, hogy azt a város bármely időben a saját házi kezelésébe átveheti. Külön indítványként pedig előterjeszti, hogy mivel a vasut terve a bizottság tudomása szerint ugy van elkészítve, hogy a vasutvonal két oldalán 50—50 öl széles terület marad üresen, ennek kihasználása, illetve hasznosítása iránt tegyen a tanács a közgyűlésnek előterjesztést.

A fancsikai iparvasut.

A törvényhatósági bizottság egyik régebbi közgyűlésén elhatározta, hogy a fancsikai fafuvarozásra a Stenberger Gyula-féle vasutól 7 kilométernyire iparvasutat épített.

Az építésre vonatkozólag a mérnöki hivatal tervet és költségvetést dolgozott ki. E szerint a vasut kiépítésére 145 ezer korona kell. Ebből az összegből azonban talpfák, sinek, földmunkák beszerzése, illetve előállításá czimén tekintélyes összeg kevesebb lesz. A jog- és pénzügyi bizottság ugy határozott, hogy a fancsikai vasut a főszámvevő által kijelölt alapból építtessék ki s erre vonatkozólag a közgyűlés tegyen intézkedést.

A kövezetvám tarifa.

A kövezetvám tarifát jóváhagyás végett felküldötte a tanács a kereskedelem-

Rövid egy hó leforgása alatt egész Debreczen, ugy vidékén elterjedt elhatott azon jó hír, hogy **Asztalos József** áruházában rőfös, női divat és ruházati cikkek legszébb választékban olcsó szabott árak mellett szerezhettek be. — Hogy ezen jó hirt tovább fejlessze raktárát őszi és téli cikkekkel megnagyobbítva ajánljuk a t. vevő közönség becses figyelmébe. Állandó újdonság Zubbony és Pongyola kelmékből. Francia flanel különlegességek, kézi festményü mintákkal; ugy kézi himzésü pettyekkel egyedüli raktár. **Selyem paplan Sok vég ruhaszövet 25 krtól. 450 krig, valódi 140 cm. Zibelin és Jordan téli ruhaszövet, legjobb minőségü, legtartósabb vásznak 1 vég 5 frtól kezdve. Lifanon és asztalnemüek nagyon olcsón** Alkival a t. vevő közönség nincs terhelve, minden egyes darabon legolcsóbb eredet igyári ár ki van tüntetve. **Kossáth-utca 4.**

ügyi miniszterhez, a ki a többek között azt a kifogást tette, hogy a külföldi cikkeket nagyobb tarifával adóztatni nem lehet, mint a belföldieket.

A jog- és pénzügyi bizottság a tarifát azzal a javaslattal terjeszti a közgyűlés elé, hogy a külföldi áruk ugyanazon követet tarifa alá vétessenek, mint a belföldiek s e szerint a miniszter törvényen alapuló intencziója teljesül.

A gyűlés este hat óra után ért véget.

SZÍNHÁZ.

A kukta asszony. Márkus József énekes bohózata régen-régen lekerült a színházak repertoírjáról. Megőrölte az idő, a mely a mulandóság lepleit borítja annyi sok jelesnek mondott szellemi termékre. Hogy tegnap Makó felelevenítette, ezért egyáltalán nem éreztünk semmi hálát, a közönség pedig épen nem adott kifejezést tetszésének. Mindössze annyi eredménye volt a tegnapi estnek, hogy Felhő Rózsi ismét tanujelét adta ragyogó tehetségének, mesés szubrett temperamentumának. Most már határozottan megállapíthatjuk, hogy a szezon operett előadásainak csak akkor lesz értéke, ha Felhő Rózsi szerepel. De még egy tanúsága volt a tegnapi estnek, ismét meggyőződünk Krémer Jenő erős talentumáról. Az ő főszakácsa igazi kabinet alak. Derűt vitt a színpadra minden jelenésével. A többi szereplő Mezei, Krémerné, Sebestyén és Virágháty kellő buzgósággal kuktálkodtak egy-egy jelenésben a sikerért.

Végül méla akorként tisztelettel felkérjük Makó igazgató urat, vagy helyettesét, hogy a szalon berendezéseket oly hideg nyugalommal megczáfoló festett tükröket végre távolítsa el a színpadról.

(s. b.)

A kis szökevény. Monoton és Caryll bájos, filmbemászó muzsikájú operettje A kis szökevény ma kerül színpadra először Makó színtársulatának előadásában. Az operett iránt már is nagy az érdeklődés, azért is, mert az elsőrangú szereposztásban kerül színpadra. Játsszák a darabban Felhő Rózsi, Áldor Juliska, Krémerné Lili, Havasi Szió, Csige Ilonka, Krémer Jenő, Mezei Andor, Virágháty Lajos, Szilágyi Aladár, Farkas Béla és Palágyi Lajos.

Ádám és Éva. A népszínházban nagy sikert aratott Ádám és Éva premierjére erősen készül a színtársulat operett személyzete. Az igazgatóság a darabra sok új díszletet és jelmezt készített. Az első előadás vasárnap este lesz. Az operett cím-szerepét Felhő Rózsi és Mezei játsszák.

Régi darabok felújítása. Makó igazgató a következő régi darabokat fogja színpadra hozni: Jókai Mór „Dózsa György” című 4 felvonásos eredeti történelmi szomorjátéka, Csiky Gergely „Az atyafiak” című 3 felvonásos színműve és Ernest Blum és Raul Toche „Ideges nők” című 3 felvonásos vígjátéka.

Othelló. A legklasszikusabb tragédia, a velencei mór komor szerelmi tragédiája kerül színpadra szombaton színpadunkon. Sugaras, a legklasszikus est lesz ez, a melynek fényét gondos, szép előadás fogja emelni. Othellót, mint már jeleztük Klenovits György, Desdemonát Menszáros Margit, Jógát Sebestyén Géza játsszák.

UJDONSÁGOK.

Új nyaralótelep Debreczenben.

Debreczen, október 21.

A mi hatalmas, nagy arányokban fejlődő városunk nemsokára ismét gazdagabb lesz egy olyan nyaraló-teleppel, a mely szinte páratlan lesz a maga nemében. A nagyerdő kellő közepén, az ozonduz tölgyek alján fog felépülni ez a telep, a melyet minden túlzás nélkül klimatikus gyógyhelynek is lehet majd nevezni.

Tudvalevő dolog, hogy a nagy-erdei vasuti állomástól a gazdasági tanintézetig vasutat épített a város. A vasut a nagyerdő közepén, annak leg-szebb és legegészségesebb részén megy keresztül. Felépítése alkalmából két oldalán ötven-ötven öl erdőt irtanak ki a nagyerdei állomástól a gazdasági tanintézetig. Az így kiirtott száz öl széles s több kilométer hosszú üres területen, közvetlenül az erdő alatt tervezik a nyaraló-telepet a Simonyi-uti villasor mintájára. Középen halad a vasut, két oldalt épülnek fel a nyaralók. A vasut közel hozná a telepet a városhoz s azok, a kik eddig helyszüke és drágasága miatt nem tudtak nyári lakáshoz jutni olcsón, egészséges helyen, egy gyönyörű szép erdő közepén építhetnék fel házaikat.

A terv még most csak csirában van, a városi tanács csak a közgyűlés után foglalkozik vele. De az eszme rendkívül praktikus volta szinte bizonyossá teszi, hogy egy év után a Nagyerdő közepén pompás nyaralótelep fog létesülni.

* Személyi hírek. Brázay Kálmán országgyűlési képviselő rokonainak látogatására Debreczenbe érkezett. — Gaál Elemér nagyváradi kir. főmérnök hivatalos ügyek elintézése végett Debreczenben időzik.

* Meglopott gazda. A Vendég-utca 42. szám alatt lakó László András érzékenyen megkárosította tegnap egy ismeretlen tettes. Nyitva felejtett szobájából ugyanis távolléte alatt százöt korona készpénz veszett el. Az ügyes tolvaj működése nagyban hasonlít a múlt ősszel Debreczenben gyakran előfordult besurranó tolvajok által elkövetett lopásokhoz. Akkor a rendőrség csak nagynehezen tudta a bűnösöket kézre keríteni, mert sok esetben maga a nagy közönség nyújtott alkalmat a tolvajok sikeres működéséhez. Alapos a gyanu, hogy a László András megkárosítója is a tolvajoknak eme veszedelmes fajtájából való.

* A főispán itthon. Puky Gyula főispán Budapestről, a hol hivatalos ügyek elintézése végett időzött, ma haza érkezik Debreczenbe.

* A városi tanács ülése. A városi tanács tegnap délelőtt Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöklésével teljes ülést tartott, a melyen a csütörtöki rendes közgyűlés tárgyait készítették elő.

* Eljegyzés. Földvári Farkas Szaniszló gazdálkodó jegyet váltott Fleischmann Mór helybeli nagykereskedő kedves leányával, Margit kisasszonnyal.

* A reformáció emléktünete. Október 31-én lesz a reformáció emlék-ünnep, melyet a kálvinizmus leghatalmasabb vára, Debreczen az idén is fényesen ünnepel meg. A nagytemplomban e nap délelőttjén ünnepi istentisztelet lesz, melyen a theologia egyik tanára mond prédikációt. Délután a kollégiumi ifjuság ünnepel, másfelől a gályarabok emlékoszlopánál való ünnepélytel.

* Bihari altábornagy Debreczenben. Bihari altábornagy, a budapesti honvédkerület parancsnoka, Vladár őrnagy kíséretében tegnap este Debreczenbe érkezett s a Bikába szállott. A magas vendég fogadására Kaffka tábornok vezetése alatt, teljes katonai díszben megjelentek az összes helyi honvéd-törzstisztek, valamint az itt időző br. Nagy őrnagy. Este bankett volt a Bika éttermében. Ma reggel nagy szemle lesz a honvédség rendes gyakorlóterén. Bihari altábornagy ma este elutazik Debreczenből.

* Vizsgálat a katonai bíróságnál. A debreczeni közös hadbírószágon néhány nap óta szemlét tart Brauer alazredes, igazságügyi előadó a legfőbb hadbírószágnál. Az alezredes a most folyamatban levő ügyek közül is elintéztetett néhányat, hogy teljesen világos képet nyerjen az ügykezelésről.

* Bankpalota avatás. Az osztrák-magyar bank debreczeni palotáját — mint említettük — ünnepiesen avatják fel. A felavatási ünnepséget azonban csak a tavaszon tartják meg, mert azon Bilinszky kormányzó, a kit most az utazásban hivatalos kötelmei gátolnak, szintén részt kíván venni.

* Svéd turisták Debreczenben. Debreczennek vasárnap óta két érdekes vendége van. Mindenütt feltűnnek az u. czákon hosszú szöke hajukkal s sajátos öltözetükkel. A Bika-szálloda naplójában Waldemar Langes és Tjör Langes neveket irt be a két testvér, foglalkozásukként turistaságot mondták be. A svéd vendégek azonban csak annyiban turisták, hogy hosszú turtettek meg Stokholmtól Debreczenig, hol a lóvásáron volt dolguk. A mint megérkeztek, rögtön a vásárba mentek, hol igen sok lovat vásároltak össze. Hogy miért e titkolózás, arra csak maguk a „turisták” felelhetnek.

* Értekezlet a munkáspénztár ügyében. Puky Gyula főispán tegnap küldött szét meghívókat Hajdúvármegye törvényhatóságaihoz s a főszolgabírókhoz azon értekezletre, mely a gazdasági munkás- és cselédségélyező pénztárak ügyében e hó utolsó napján lesz. A főispán felkéri a fenti hatóságok vezetőit, hogy e nagyfontosságú értekezleten föltétlenül jelenjenek meg.

Halmágyi Sámuel.

Női és leány felöltők legnagyobb áruházában
Debreczen Piacz-utca 47. sz.

megérkeztek az őszi és téli ujdonságok, női és leány felöltők szörme boák, karmantyuk (muffok), szörme kalapok, sport sapkák blouzok és zsupónok dus választékban

≡≡≡ meglepő olcsó árak! ≡≡≡

* **Uj ügyvédek.** A debreczeni ügyvédi kamara Márk Endre elnöke alatt vasárnap délelőtt választmányi ülést tartott. Az ügyvédek lajstromába felvették: Dr. Nagy Sándor Debreczen székhelyvel, dr. Propper Dezső nyiregyházi, dr. Herczegh Béla kisújszállási, dr. Klein Antal szolnoki ügyvédek. Névjegyzékéből törölte a kamara dr. Kálmánchey Józsefet, a ki Szikszóra távozván, a kassai kamara tagja lett. A választmányi ülés számos fegyelmi ügygyel is foglalkozott.

* **Szemle a csendőrségen.** Tolcsvai Nagy Gábor budapesti csendőr őrnagy, kerületi parancsnok-helyettes tegnap fejezte be szemlét a csendőrség helyi szárnya felett. Az őrnagy legnagyobb megelégedését fejezte ki csendőreink működése felett. Nagy Gábor a tegnap délutáni gyorsvanattal utazott vissza Budapestre.

* **Iparosok tagdíjai.** Azon iparosok ellen, kik mult évi hátralékos tagdíjakat még nem fizették ki, az ipartestület máától kezdődőleg foganatosítja a végrehajtásokat. Mintegy háromszáz iparos udvarán perdül meg a dob, szomorúan hangoztatva a siró szegénységet. A régebbi példákban következtetve különben valószínű, hogy az iparosok egyrésze fizet árverés előtt s a háromszáz szám felényire, vagy még kisebbre apad le.

* **A hortobágyi országos agárverseny.** Szerdán veszi kezdetét a Hortobágyon az országos agárverseny. Nálunk szokatlan dolog ez, éppen azért nagy az érdeklődés e verseny iránt. A verseny sikere, tekintve a nagyszámu nevezést, már is biztosítva van. Az agárversenyre a vendégek ma érkeznek városunkba és este lesz ösmerkedési estély az „Angol Királynő” fehértermében. Másnap, szerdán lesz a verseny első napja, mely iránt ugy városunkban, mint a környéken nagy az érdeklődés.

* **A vasárnapi munkaszünethez.** Láng miniszter most küldötte meg Hajdumegyének a vasárnapi munkaszünetről szóló legújabb rendeletét. E rendelet szerint Szent István napján s az összes vasárnapokon a szobák beeresztése s az iparszerűen üzött ablak- (kirakatok üvegablái stb.) tisztítás üzeme csak délelőtt 9 óráig folytatható.

* **Tegnap halottak.** Az anyakönyvi hivatal tegnap a következő haláleseteket jegyezte be: Katona Gábor ev. ref. 84 éves, Kállay Istvánné ev. ref. 56 éves, Ács Margit r. k. 2 éves, Czina Mihály ref. 3 éves, Böszörményi István ev. ref. 1 hónapos, Petrik Jánosné ev. ref. 71 éves.

* **Csendőrök karusszeleje.** Nem olyan fényes lovagjáték volt ez, mint például a fővárosban legutóbb tartott karusszel, de szerfölött érdekes azért, mert sok idő telik el, míg ilyesmit lehet látni. A nagyvásári nagymunkára kora hajnalban kivonult a csendőrség teljes állománya. Lovon ültek a legények s körülbelül voltak annyian, mint egy békeállománybel baka század. A Hortobágy malomtól valóóságos

rohammal indultak csapásra a csendőrök s élvezet volt látni, a mikor kiérve a vásárba, minden parancsszó nélkül megszállották a terep minden pontját. Nem pihentek a csendőrök egész nap, folytonosan száguldoztak a paripák s rémitgették a gyanus alakokat. Ez a legalkalmasabb mód arra, hogy a zsebtolvaj megriadjon. Ezek az urak ilyen körülmények közt azt hiszik, hogy megkezdett gazságukat mindig észrevette a csendőr. A tornajátéknak tehát minden szempontból nagy sikere volt.

* **Védekezés a tüdővész ellen.** Ez a czime annak a rózsaszínű kis füzetkének, a melyeknek százait tegnap küldötte szét Rásó alispán a megye községeiben. — Utasítások vannak a füzetekben, hogy mily módon védekezhetünk a betegségek legveszedelmesebbje ellen. A hasznos füzetkeket a belügyminiszterium adta ki.

* **Kucsérek veszedelme.** A kucsérek felekezetét tegnap mélységes gyász és bánat érte. A rendőri hatalom reájuk csapott s egy ütessel földönfutóvá tette a Styriából és karinthyából ide származott népet. Erdélyi rendőrfogalmazó ugyanis tegnap este inspekciót tartott a kávéházakban s valamennyi kucsérestől elkobozta ugy a kosarat, mint a szerencse számaint s valamennyi kucséber ellen kihágási eljárást indított. A törvény ugyanis megtiltja az ily módon való játszmat, a mit azonban csodálatos energiával csak most vett észre a rendőrség!

* **Zsebmetsző nők.** A szorgos rendőri intézkedések dacára nem lehetett elkerülni, hogy a debreczeni nagyvásár alatt zsebmetszések elő ne forduljanak. Erről különben Dalmi Lajosné és Nagy Györgyné tehetne bizonyosságot. Az előbbtől ugyanis a Dégenfeld-téren 25 koronát, az utóbbtól pedig 16 koronát loptak el. A zsebtolvajok kézrekerítését a rendőrség elrendelte, ami nem fog egy könnyen sikerülni, mert — mint az egyik panaszos állítja — a zsebmetszők nők voltak.

* **Ki akar ingyen facsemetéket?** Az erdőfelügyelőség ma teszi közhírré az államnak egyik igen becsülendő határozatát. A kik ugyanis a futóhomok megkötésére, kopár területek befásítására erdészeti facsemetéket óhajtanak, ingyenes kedvezményvel nyerhetik ezeket az államtól, mely korlátlan mennyiségben boesátja e facsemetéket gazdáink rendelkezésére. A kik e segítséget igénybe óhajtják venni, koronás bélyeggel felszerelt folyamodványukat október 30-ig nyujtsák be az erdőfelügyelőséghez.

* **Kitolonczolt cigányok.** A rendőrség tegnap négy csapatba osztott s egész sereg kóbor cigányt tolonczolt ki a város területéről. A cigányokat a csendőrség fogdosta össze szerte a határon, a hol jelenlétükkel rémitgették a tanyai lakosokat. Az első csapatot tegnap indították utnak Derecskére; délből már a második csapat hagyta el a várost s meg sem állnak, míg Karczagra nem érnek velök. Az esteli órákban még két csapat hagyta el a város területét: az egyiket Mező-Csáthra, a másikat Érselindre kísérik a rendőrök.

* **A divat legújabb vívmányát mellfűzőkben 6 óra alatt készíti Goldstein Karolina mellfűző gyára, (Debreczen Piacz-u.) melynek szives megtekintésére meghívja a közönséget.**

* **Abdollah kapitány felolvasása.** A magyar érzelmű török császári lovastisztet, Abdollah kapitányt a legnagyobb szívélyességgel fogadják. Abdollah kapitány tervbe vett és érdekesnek ígérkező felolvasását e héten szombaton és vasárnap tartja meg. A felolvasásra már most felhívjuk a közönség figyelmét, mert Abdollah, a volt bur szabadságharcos, a bur szabadságharczi élményeiről fog felolvasni.

* **Amatőr fotografusok alakulása.** A debreczeni amatőr fotografusok tegnap este tartották alakuló értekezletüket Aczél Géza főmérnök meghívására, a főmérnök hivatalában. Az alakuló értekezleten a debreczeni amatőr fotografusok szép számmal jelentek meg. Előbb a már elkészített alapszabály tervezetét olvasták fel, a melyet egyhangulag elfogadtak. Az alakulás végleges megejtésére egy három tagu bizottságot küldtek ki, a melynek tagjai: Aczél Géza, Haranghy György és Tóth István építész. Ez a bizottság fogja összehívni a tisztikart választó közgyűlést, a melyen aztán a megalakulást végleg kimondják.

* **Mindenki tudja,** hogy az okos asszony soha sem pazarló, de azt is, hogy egy okos asszony soha sem sajnálja fillereit, mikor egy elismert jószágú áruért valamivel többet kell fizetnie, mint egy értéktelenért, egy rosszért. Egy okos asszony például soha sem fog más szappant vásárolni, mint a híres Doering szappant a bagolylyal, mert biztosan tudja, hogy azzal szépségét és bőre üdeségét megtartja és hogy ebben a legjobb kapja, mit a szappanfélék nyujtanak és hogy mégis olcsón szerezheti be. Doering-szappan a bagolylyal legyen mindenkinek toillette szappana! Kapható mindenütt. Ára 60 fillér.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 20. A képviselőház üléséhez fővárosi tudósítónk még a következőket telegrafálja. Visontay beszédére Széll azt válaszolta, hogy sajnálja a döntést, de nem segíthet rajta. Beszédét egynegyed ötkor fejezte be, szavazásra csak holnap kerül sor.

Az új szerb kabinet.

Belgrad, október 20. Az új miniszterium következőképen alakult meg: Elnökség és közmunkaügy — Velimirovics Péter eddigi közmunkaügyi miniszter (radikális), külügy — Antonics Vászsa alezredes, eddigi hadügyminiszter (semleges), belügy — Todorovics Velimir koronaügyész (radikális), pénzügy — Radovanovics Milos egyetemi tanár (radikális), igazságügy — Nincsic Áron eddigi igazságügyminiszter (haladóparti), közigazdaság — dr. Nikolics György, eddigi miniszter (radikális), hadügy — Pavlovics Milován tábornok (semleges) és közoktatásügy — Markovics Milenko tanár (haladóparti.)

TOLNAI DÁNIEL czipő áruházában **DEBRECZEN,**
Főter 49. szám, a főpostával szemben.
Őriási választékban megérkeztek az őszi és téli időnyre mindenféle női-, férfi- és gyermek czipők,
Legjobb minőségű árak! Leszállított olcsó árak!

Nagy sikasztás egy egyházban.

Budapest, október 20. A dunamelléki református egyházkerület ma délelőtt kezdte meg őszi rendes közgyűlését Budapesten. A délelőtti közgyűlésen Nagy Dezső előadta a halasi egyház ügyét, amelynek megvizsgálására tavaly küldtek ki egy bizottságot. Konstatálták, hogy az új gimnáziumi épület létesítésével kapcsolatban 70 ezer korona eltűnt. Konep miniszteri számvizsgáló 52 ezer korona hiányt konstatált. A felelősség megállapítását az egyházmegye közigazgatási bizottság utján fogja kéretni.

Pénzügyőrök véres harca.

Nagyvárad, október 20. A biharmegyei Tárkány községben a falu lakói véresen összeütköztek a pénzügyőrökkel. Vajna József, Tóth Gusztáv, Urányi István belényesi pénzügyőrök este az engedély nélküli szeszfőzők ellenőrzésére indultak. A falubeliek botokkal támadták meg őket, mire a finánczok fegyvert használtak s egy Oláh János nevű tárkányi paraszt embert halálosan megsebesítettek.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Ütközet a csárdában.** (Éjjeli express tudósítás.) Valóságos ütközet volt Budapesten az éjjel egy kerepesi-uti vendéglőben, a hol kocsisok és huszárok mulattak. Ugy a civilek, mint a katonák a kelletnél többet öntöttek a garadra és mikor már a bor a fejükbe szállt, a huszárok valami csekélység miatt összeveszték a kocsisokkal. A szóváltás csakhamar tettlegességgé fajult és néhány perc múlva kések és kardok villogtak a levegőben. A kocsisok névszerint Balog Mihály és Gyenes S. úgy látszik jobban forgatták a késüket, mint a két huszár, Pethő József és Pethő László a kardjukat, mert ezuttal a polgári elem kerekedett felül és a katonákat ugy összeszurkálták, hogy most mind a két huszár súlyosan sérülve fekszik a helyőrségi kórházban. A vizsgálatot ugy a polgári, mint a katonai hatóság részéről megindították.

* **Megugrott fegyenczek.** (Éjjeli express tudósítás.) A magyarországi fegyházak némelyikében ugy látszik valóságos eldorádói állapotok vannak a foglyokra nézve, mert a hivatalos „Rendőri Közlöny” minden nap hirt ad néhány fegyencz szökéséről, ma is két fegyencz eltűnését jelenti. Az egyik Kovács Rozália, álnévén Szabó

Józsefné, rozott multu 54 éves napszámosnő, a ki a mária-nostrai fegyházból szökött meg, a másik pedig Katai Imre 40 éves, többször büntetett czipészsegéd, a ki a szegszárdi törvényszék fogházából illant el. Mindkettőt országosan körözik.

CSARNOK.

A Józsefstadi kőkoporsó.

Rablánczon a hazáért.

örténeti regény.

Irta: **Farkas Emőd.**

I.

Merész tervek.

1851. augusztus végén egy széles vállu, zömök ember haladt mély gondolatokba merülve Maros-Vásárhely utczáin.

Napbarnított arcának kemény vonásai, de még inkább délczeg, ruganyos járása, polgári ruhája daczára is, elárulta a katonát.

Szemének éles tekintetét fürkészve hordozta körül a hársorokon, majd megállt és tanakodni látszott, végre egyenesen a református kollegium felé fordult.

A népszó és nagyhirű Török tanár háza előtt megállt, szemében örömsugár csillant meg, felsóhajtott, aztán az udvarba lépett.

A tanár az árnyékba borult tornáczon ült s ujságot olvasott.

Az idegen érczes hangon köszöntötte, mire Török meglepetve állt föl s kérdő tekintettel meredt rá.

— Én Török tanár urat keresem, — szólt az idegen.

— Az én vagyok, felelt a tanár. Mivel lehetek szolgálatára?

— Fontos beszédem volna önnel, — válaszolta ez, gondosan körültekintve.

Török fürkészőleg nézett végig rajta, egy pillanatnyi habozás után csöndesen mondá:

— Kérem, egészen zavartalanul beszélhet ön.

Az idegen megköszönve a kínált széket, leült s végig simitá izzadt homlokát.

— A haza sorsa hozott önhöz uram, — szólalt meg bánatos hangon. A haza sorsa, a mely szomorú, mint a halál, fájdalmas, mint a temetés.

A tanár érdeklődéssel emelte föl fejét s mélabus pillantást vetett a beszélőre.

— Igen uram, — folytatta emeltes hangon az előbbi S önnek a kiváló hazafinak, a kitűnő szónoknak, a ki szavaival oly lelkesedést tudott önteni a székelyekbe, épp ugy fájhat ez, mint nekem. Nem is azért mondom, mintha nem tudná, hanem azért, hogy megosszam önnel azt a vigaszt, a mely az én lelkemet betölti.

— Vigaszt, — kérdezte gyanakvólag a tanár, ön még vigaszt is tud találni a haza mai sorsában?

— Miért ne? Hol van az megírva, hogy a kire rátapostak, az föl ne kelhetne és le ne verhetné magáról a port?

— Igaz, ámde a nemzetre nemcsak rátapostak, de megölték a lelkét is: a szabadságot.

— Nagyon téved ön, tanár ur, a lelket nem lehet megölni s így nem lehet a szabadságot sem. A világosi fegyverletétel nem volt temetés, csak kieroszakolt fegyverszünet.

A honvédek nem azzal a tudattal tették le a fegyvert, hogy mindennek vége s ők a nemzet sirját ásták meg vele, hanem azzal, hogy a két szolgahatalomtól fojtogatott nemzetnek pihenésre van szüksége, hogy új erőre kapjon.

Folyt. köv.

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folyt.)

Kis ház volt ez mindenesetre, de különben elég csinos és tiszta. Midőn Reginald a felső ablak sorokra feltekintett, egy szobában két személyt látott fel s alá járkálni. Oh, mennyire szerette volna ő most tudni, mi fog történni e falak között! Mily gonosz terveket kohlolnak itt ama család jóléte és boldogsága ellen, a mely őt most annyira érdekelte!

Ily gondolatokba merülve, szemei egy eme ház közvetlen szomszédságában álló sütőboltra vetődtek s azonnal föltette magában, hogy itt e ház lakói felől tudomást szerez magának.

Beléptével egy idős asszonyt vett észre Reginald az asztal mellett ülve, ki üres idejét harisnya kötéssel töltötte épen.

— Jó reggelt asszonyom! szólt az ifju nyájasan meghajtvá magát.

— Jó reggelt Sir, fogadta a nő az üdvözlést, de nini, hisz ez Charlton orvos, olyan igaz mint élek!

— Hát ismer engem kegyed?

— Hogyne ismerném? Hát nem ön gyógyította-e meg az én Mary-Yanemnek a fájós ujját. Nem emlékszik ön már, mikor én tartám a kezét a leánynak, míg ön felmetszette az ujját.

— Igazság, most már kezdek rá emlékezni. Önnek leánya Mary Jane nemde Scratchemnél volt szolgáló?

— Igen, pedig hejh, veszekedő vén asszony ő kegyelme! Mary Jane nem bírta ki nála a lakást; mindig csak azt hajtogatta: „Mary Jane miért nem teszed ezt? Mary Jane miért nem teszed azt?” Így ment az egész áldott napon át. Korholás és veszekedés soha sem szűnt ott meg. Az én kis lányom csak nem szakadhatott ketté, hogy egyszerre két helyre is pattanjon! Nincs e igazam?

Reginald igazat adott e nőnek a menyinyiben kimondá, hogy ez phizikai lehetlenség.

— No lássa doktor ur, a szegény leánynak el kellett távoznia onnan, de hála Istennek, igen jó alkalmazást nyert s az egészben az a legjobb, hogy mindig haza jó éjszakára.

— Valóban nagyon örvendek rajta — viszonzá Reginald nyájasan. — De hát hol lakik most kedves leánya Erawfordné asszonyságnak?

(Folyt.öv.)

Orosházi házi kenyér sütőde.

Sütőde: Piacz-utca 79. Van szerencsénk a n. é. közönséget tudatni, hogy sütődeinket megnagyobbítva, még több kemenczét állítunk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Főelárusítás: **Simonffy utca 2. Városi bérház a huscsarnokka! szemben.**

Czipész-műhely áthelyezés.

Ezentul is csak az lesz főtürekvésem, hogy finom, csinos és tartós árukkal a legdivatosabb kivitelben szolgáljam ki tisztelt vevőimet

Tisztelettel:

Lebovits Zsigmond, czipész.

Van szerencsém a n. közönséget értesíteni, hogy **czipész-műhelyemet Piacz-u. 43. szám alól Piacz-utca 49. sz. alá, Biedermann-házba helyeztem át.** Amidőn megköszönöm az eddigi szives pártfogást, kérem, hogy továbbra is tartsanak meg bizalmukba

SZINLAP.

Ma, kedden „C” bérletben:

Kis szökevény.

Operette 3 felvonásban.

Lord Coodle — — —	Sebestyén Géza.
Ladi Coodle — — —	Havasi Szidi.
Stanley Eduárd, unokaöc-	
csúsk — — — — —	Virágháty Lajos
Stanley Dorottya, Eduárd	
huga — — — — —	Csige Ilonka.
Gray Winnifred, árvaleány	Felhő Rózsi.
Flipper, jockey — — —	Krémer Jenő.
Barclay Róbert, Eduárd	
barátja — — — — —	Pápay Lajos
Paloni, korzikai konzul —	Szalay Károly.
Tamarind testvér, a Szent-	
Péter zárda kuktája —	Szilágyi Aladár.

Holnap szerdán „A” bérletben:

Rejtett arc.

Vígjáték 4 felvonásban.

15563
1902 szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Mezei vasut építésére.

A hajdudorogi m. kir. dohánybevaltó hivatal telepén létesítendő mezei vasut, 4 drb. pályakocsi és egy nyílt lerakodó összes építési munkálatainak biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli ajánlati árlejtés hirdettetik.

Az építendő 75 cm. nyomtávolságú sínpar hossza, egy drb. csuszó váltóval (Schlepp Weiche) biró kitérővel együtt körülbelül 420 méter.

A dohánybálak szállítására szolgáló pályakocsi rakfelülete 2.5x1.4 méter, hordképessége 3500 kgr. — Az építendő keményfa-oszlopokon nyugvó, lepadlózott fakeretből álló nyílt lerakodó hossza 10, szélessége 2 méter.

Az építési munka teljes befejezésének határidejéül 1902 november hó 30-ik napja állapittatik meg.

Az ajánlatnak az építkezéssel járó összes munkálatokra ki kell terjednie.

Az ajánlattevők ajánlataikban, melyekhez részletes költségvetés is csatolandó, tartoznak kijelenteni, hogy az építéshez kizárólag csak belföldön termelt anyagot és gyártmányokat fognak felhasználni s hogy az ajánlatok kellékeire vonatkozó itteni határozmányokat, valamint az általános szerződési feltételeket ismerik és azoknak magukat feltétlenül alávetik.

Bánatpénzül az ajánlati összegnek 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a m. kir. állampénztárnál, vagy valamely m. kir. adóhivatalnál teendő le és az erről szóló letétjegy a lezárt ajánlathoz csatolandó.

A letett bánatpénz az ajánlatnak elfogadása esetén — kellő kiegészítés mellett — a kötendő szerződés óvadékaul fog szolgálni.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott, magyar nyelven szerkesztett írásbeli ajánlatok lepecsételve és következőleg czimezve: „Ajánlat a hajdudorogi m. kir. dohánybevaltó hivatal telepén építendő mezei vasut munkálataira” legkésőbb f. évi október hó 25-ik napján délelőtt 10 óráig, amidőn a nyilvános árlejtés is meg fog tartatni, a m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság (Budapest, V. Kálmán-utca 20. sz.) segédhivatalában adandók át, vagy postán bérmentesen küldendők be.

Ezen feltételektől eltérő, vagy elkéssetten benyújtott, vagy távirati uton tett, vagy oly ajánlatok, melyekben a letett bánatpénzről szóló letétjegy csatolva nincsen, vagy végül, melyhez bánatpénz fejében készpénz lett csatolva, valamint pótajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az írásbeli ajánlatoknak részletes kellékeire és a versenytárgyalás tartására vonatkozó itteni határozmányok, továbbá az építésre vonatkozó műszaki leírás és vázlatrajz alólirott igazgatóság II. B. ügyosztályában, továbbá a debreczeni m. kir. dohánybevaltó felügyelőségénél és hajdudorogi m. kir. dohánybevaltó hivatalnál a hivatalos órák alatt betekintheők, ahol a szóban forgó építésre vonatkozó műszaki leírás is egy (1) koronáért megszerzethető.

Budapesten, 1902 évi október hó 9.

M. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság.

Utánnnyomás nem díjaztatik.

Nagy választékban.

Mi d en nagyfágu Téli gyapju kendők, férfi- női- és gyermek alsó Tricó ruhák és harisnyák, Francia, Cosmannossi színes, fehér Pique és Sinór Barchetek a legszolidabb szabott árak mellett kaphatók:

JÁNOSY JÓZSEF és TÁRSA

Vászon és kézmű raktárában Debreczen, Piacz-utca, Főtözsde mellett.

Tetemes pénz megtakarítás!

ezéljából legajánlatosabb a cipő, csizma,

kalap és fehérenemű

cikkek beszerzésére

Neumann Testvérek

kereskedése, Debreczen, a Tisza-palotában, hol az őszi és téli időnyre már a legdusabb választékban s feltűnő olcsó árakbau kaphatók a legjobb minőségű házilág készült

czipők és csizmák

Kedvező vétel folytán tetemesen le szállított árak!

Posztó csizmák és czipők nagyon olcsón.

Tisztelettel:

Neumann Testvérek.

Több éremmel kitüntetve.

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szives tudomására hozni, hogy az őszi időny bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

elő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve s így tartósság tekintetében minden máshonnan hozatottat felülmulnak.

A vásár alkalmával növényeimet a városház előtti téren fogom árultatni. — Kifogástalan minőségű jácint és tulipán-hagymáim megérkeztek. — Kertészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel:

Paczelt János

mag- és virágkereskedő.

Finom izlés! Pontos kiszolgálás!

Színházi

Selyem sálók,

selyemkendők,

Toll- és Gáz-Boák.

Szörmelolliék (Boák)

1. forinttól feljebb

Női- és férfi esernyők,

a legjobb állásu

párisi és bécsi fűzők.

Kaphatók;

Bosznay J. és Társa,

dívatárházában, Kossuth - utca 5.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekezdetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett kisasszony keresetetik Stern József és testvére kefégyári irodájában.

Keresek megvételre 1 kicsi könnyű kézi szekeret. Veszek 1 literes átványvizes üvegeket 4 fillérért darabját. Göcsey István üszerkeresk. Hunyady u. 26.

Azonnali megvételre keresek egy jó forgalmu fűszer üzletet. Levélben ajánlatokat „Kézpénz“ jelige alatt a kiadóhivatalban kérem küldeni.

Legnagyobb forgalmi helyen Ér-Mihály falván a főtéren egy teljes berendezéssel ellátott fűszerüzlet, mely egyébre is használható kiadó. Értekezni: Draveczky Pálnál, Gálos-Petriben.

Egy szoba konyha kiadó. Timár-utca 17 szám.

Petroleum de nem a féle galicziai csillár ezimon elnevezett, hanem valódi 2-és 3 csillagos fiumei kristály tiszta a legolcsóbban csakis Térei utóda cégénél kapható, hol házhoz szállítva is megrendelhető: Hatvan-utca 13. Hochfelder ház.

Kohn Hermann Hatvan-u. 17. sz. alatti kézműáru részletüzletére a m. t. vevőközönség b. figyelmét felhívja. Mindenféle őszi és téli ajándékok már megérkeztek és a legjutányosabb árak mellett, havi, vagy heti részletfizetésre árusítatnak.

Cocus lábtörlők és Piaczi készitások 28 kr. feljebb nagy választékban MÁRTON GYULA divat és rövidáru üzletében, Bika szálloda mellett.

Battyányi-utczán, 8-ik szám alatti ház ondódi földjével, vagy anélkül, valamint a régi Rabkert melletti majorsági földön levő nagy magtár eladó. Értekezni Vadon Sándor ügyvédi irodájában, Deák Ferenc-utca 15. szám alatt.

Hangszer készítő segédek állandó munkát kapnak Schmidt S. zongora és hangszer készítőnél Piacz-u. 73.

Használt ajtók, ablakok, vas-ajtók, épület-fák, stukatur gerendák terasz ablakok, vas-rostélyok, utcai kapu és kerítés, új szivattyus kut rácsok és tömör tölgyfalépcsők a legszolidabb árban eladók Bundi-u. 15. sz. a. Mezei Gyula ácsmesternél

Nincs ajándék! ezt kizárják legolcsóbb áraink Divatos női ruhakelmék, diszek, Barchetek kendők, meleg alsók **Boross Testvérek** nőidivat áruházában, Debreczen Kossuth-u. 6.

Egy félfedelű kocsis, teljesen jó állapotban eladó. Értekezni Szent-Anna-utca. 25.

!!Nyujtsunk kezet a szerencsének!!

Osztály Sorsjegyek húzása 1902. November hó 20. 21. főnyeremény szerenczés esetben **1.000.000 korona.** Sorsjegyek eredeti árakon kaphatók **KATZ JAKABNÁL.** **Iger-vények is kaphatók.**

Katonakeztyük tisztítását

javítással együtt párját 8 krért, glase-kestyű tisztítását jutányos árért vállalom. Péte utca 87. sz.

Jó mellékkereset első rendű biztosító társasághoz helyi és utazó ügynökök kerestetnek. Czim a kiadóhivatalban.

Zongora divatos rövid, teljesen új azonnal eladó. Czim a kiadóban.

Kiadó 4 szobás uri lakás ugyanott istálló Miklós-u. 41.

Gazdasági gépész, ki molnár is minden ágában jártas, 25 évi gyakorlattal állást keres, gazdaságban vagy malomban Január elsejére. Czim a kiadóban.

Tanuló azonnal felvétetik Grünberger Ignác bórkereskedésében. Battyányi-utca 4.

Békési Prima házi kenyér sütőde

Debreczenben.

Sütőde-telep: Miklós-u. 35.

(Falk ház.)

Főelárusító hely:

November 1-től

Piacz-u. 26.

Szikszay ház, a nagy tőzsde mellett.

Fiók elárusító helyek:

Simonffy-u. 2. és 18-as sz. vassátrak,

hol ma és mindennap az elárusítások történnek.

Korondi Sándorné és Társa.

Rosenberg és Hammer

Villanyműszer, Varrógép és Kerékpár üzlete

megnyílt Piacz-utca 2, szám

alatt, a Nagytemplom mell tt.

Nagy raktár mindenféle varrógépekből, szabadalmazott golyós csapággal és himző készítővel. Nagy javító műhely!

Varrógép és kerékpár alkatrészek igen olcsón kaphatók.

Villamos házi csengők felszerelése elvállaltatik.

Kardos Lászlónál

Kossuth-utca 9. szám.

Csipke és szövet függönyök 3. korona 20 fillértől feljebb. Ágy és asztalterítők 3. koronától feljebb.

Pamut, gyapju flanelle és seiyemhulladék takarók 3 korona 50 fillértől kezdve. Brassói szoba és lópokrócok, szőnyegek.

(Maradék szőnyegek féláron).

Dus választékban vannak raktáron.

Sok pénzt

takaríthat meg mindenki, — ha férfi-, fiu- és gyermek ruha

szükségletét — jó ízléséről és olcsóságáról hírneves

FRANK REZSŐ

Debreczen legnagyobb férfi-ruha áruházában a „Bika“ szálloda mellett szerzi be, hol most az idény beáltával a legújabb divatu ruhák óriási választékban állanak a n. é. közönség b. megtekintésére. Ezen óriási vállalat készlete tulnyomó részét

saját műhelyében

a legjobb helybeli magyar munkásokkal készítetteti, mégis a sok reklámra szoruló külföldi cégeket, kik összes áruikat külföldi gyárakból hozzátják, úgy kitiünő minőségre, mint feltünő olcsóságra nézve könnyen tulszárnyalja.

Áruházam készletéből bátor vagyok néhány cikket kiemelni

Őszi férfi öltönyök!

Jó chewiot öltöny	16 kor.
Kitünő kangarn öltöny	19 "
Valódi zsolnai öltöny különféle újdívatu színekben	27 "
Egész finom kangarn öltöny újdívatu oldalzsebekkel	29-32 "
Különlegesség a legfinomabb francia kangarból.	36-40 "

Óriási választék téli kabátok lovagló nadrágok, háló kötösök stb. mindennemű különlegességekben.

Külön mérték szerinti osztály.

Telefon 175. sz. Képes árjegyzéket bérmentve küldök. Telefon 175. sz.

Fiu öltönyök!

13-tól—17 éves növendékek részére.

Jó viselő öltöny	11 kor.
Különféle jó chewiotból	14 "
Valódi zsolnai lodenből, többféle divatos színben	17-20 "
Finom őszi kangarnból	20-25 "

Gyermek ruhák!

3-tól—12 éves gyermekek részére.

Őszi kétsoros chewiot	6 kor.
Nagyon tartós loden	8 "
Valódi zsolnai loden és chewiotból	10-11 "
Különlegességek diszes kivitelben	10-14 "